

HALADÁS

(VASUTI FOLYÓIRAT)

VASUTI

SZAK- ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZERKESZTŐK ÉS LAPTULAJDONOSOK:

BANOVITS LÁSZLÓ ifj. GÖRGEY LÁSZLÓ ZSIVKOVICS ANTAL

Előfizetési ára:

Egész évre — — — 8 korona
Fél évre — — — 4 korona
Negyed évre — — — 2 korona

Szerkezettőéig:

Miskolcz, Szemere-utca 26. sz.

Megjelen minden vasárnap.

Balesetbiztosítással:

Egész évre — — — 14— kor.
Fél évre — — — 7— kor.
Negyed évre — — — 3-50 kor.

A balesetbiztosítás (18-tól 60 éves korig) a „Nemzeti balesetbiztosító részvénytársaság”-nál 3000 koronára halál esetére és 3000 koronára állandó munkaképtelenség esetére szól.

A napibéresek öröme.

Miskolcz, augusztus 23.

(—s—6—) Örömmel adott hírt a „Haladás” legutóbbi számában a kereskedelemügyi miniszternek azon nagyjelentőségű határozatáról, hogy *a nyugdíjban nem részesülő államvasuti alkalmazottak részére nyugbéalapot létesít.*

Forduló pontot jelent ez a böles és humánus elhatározás az államvasutak napbéres alkalmazottainak sorsában, a kik mindenker csak a legnagyobb halálával és tisztelettel fogják *Láng* Lajos miniszter nevét emlegetni, a ki nemes szívének sugallatára biztosítani akarja öreg napjaikra a gondtalan megélhetést és gondoskodni arról, hogy az elhunyt családfe hátramaradottai a nélkülözéstől megóvassanak.

Eddig bizony nagyon szomorú volt a vasuti intézetnél oly nagy számmal alkalmazott napbéresek sorsa. A midőn 25—30 évi szolgálat után, a vasutnak áldozva fel minden erejüket, elaggottak és munkaképtelenné válva, a szolgálatból el kellett távozniok, semmi jutalmat nem láttak egész életük fáradozásának, sőt ha csak kenyérkereső családtagjaik nem voltak, kik eltartásukról gondoskodtak, a legborzasztóbb nélkülözés, a koldusbot várt jóformán rájuk.

Az államvasutak méltányos gondolkozásu vezetősége igyekezett ugyan e szomorú helyzeten tőle telhetőleg segíteni, egyrészt a külön segély-alap útján, főként pedig oly módon, hogy a lehető legkevesebb fáradsággal járó szolgálatra régi, állandó napbéres munkásait alkalmazta és így éltük fogytáig biztosította kenyérkeresetüket, de mégsem tehetett annyit az intézet, a mennyit akart s a mennyire szükség lett volna, mert a legjobb akaratnak is útját vágta a hitelmegszabás. Az elhunyt napbéresek hátramaradottairól pedig egyáltalában nem állott módjában az intézetnek gondoskodnia.

Most aztán egyszerre meg fog változni a helyzet. Mig eddig a napbéres alkalmazott különben is gondteljes életét a jövőre és aggkorára való gondolkodás is megnehezítette, addig a jövőben abban a nyugodt tudatban fogja munkáját végezni, hogy fáradozásának meg lesz a gyümölcse, aggkorának napjait gondtalanul töltheti el és ha a végzet elszólítaná az

élet utairól, családjának is meg lesz a mindennapi kenyere.

Mindenütt nagy fontossággal bír a nappéres alkalmazottak aggkori ellátásáról való gondoskodás, de különös fontosságu ez a vasúti nappéreseknél, mert míg más pályán az illetők munkája mégsem meríti ki annyira erejüket, hogy azután könnyebb munkára ne vállalkozhatnának, addig a nehéz vasúti szolgálatban eltöltött 25—30 évi szolgálat annyira elerőtleníti a szervezetet, hogy ezután már nyugalom kell a testnek és nem verejtékes munka.

Az öröm és hála érzete tölt el bennünket is a Miniszter ur Ö nagyméltóságának eme nemeslelkű és embertársainak sorsa iránt mélyen érző szívről tanuskodó elhatározása s együtt örülünk azokkal, kiknek sorsát a létesítendő nyugbér-alap jobbra fordítja és jövőjét biztosabb alapokra fekteti.

Örömmel üdvözli bizonyára a nyugbér-alap létesítésére vonatkozó ezen magas elhatározást az államvasutak vezetősége is, mert régi gondját képezte a nappéres alkalmazottak jövőjének biztosítása.

A vasut jogvédelméről.

(2) — Irta dr. Filesz Lajos fogalmazó. —

A vasutak ellen elkövethető tiltott cselekmények alanyai nemcsak a vasut üzemén kívül álló egyének lehetnek, hanem maguk a vasut alkalmazottjai is. Ezekkel szemben azonban törvényeink a társadalomnak még fokozottabb jogvédelmet nyújtanak a btk. 438. §-a értelmében, mely szerint:

Két évtől öt évig terjedhető fogházzal büntetendő azon vasúti hivatalnok vagy szolgáló, a ki bármely szolgálati kötelességének megszegése által a vaspálya-vonaton, vagy annak közelében levő személyeket vagy árukat a vaspálya által való megsérülés vagy megromlás veszélyének teszi ki. A szolgálati kötelesség meg van szegve, ha a hivatalnok vagy szolgáló nem teszi azt, a mit szolgálati szabályai rendelnek, vagy azt teszi, a mit tekintettel a bekövetkező veszélyre, szolgálati szabályai szerint tennie nem szabad. (C. D.)

Az ezen szakasz alapján hozott marasztaló jogerős ítéletben a btk. 442. §-a értelmében mellékbüntetésként az illető hivatalából, illetőleg a szolgálatból való elmozdítására is ítélandó. Sőt a btk. 443. §-a még azt is kimondja, hogy:

Azon vaspályai vagy gőzhajózási intézetnek igazgató-hivatalnok, a ki a hivatalától vagy szolgálatától való elmozdításra ítélt egyént nem bocsátja el azonnal, mihelyt a jogerőre emelkedett ítélet vele közöltetett, vétség miatt 100 frttól 1000 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

TÁRCZA.

A Garam-hidján.

Az **összes** vasúti kocsik túlkéiben ki van akasztva a figyelmeztető tábla: „**A Garam-hidon kihajolni vagy a fejet kidugni veszélyes.**“

Bevallom imé röstelkedve,
Nevessenek bár a szemembe,
Hogy hol vagyon a Garam-hidja,
(Az vessen rám követ, ki tudja!)
Bárhogy törtem is a fejem,
Nem tudtam sohasem;
Hogy másutt sehol sem lehet,
Mint a sebes Garam felett,
Az bizonyos dolog!
Am ennyit tudni, nem tudás,
De h'jába minden kutatás,
Többet ma sem tudok.

S lám, van-e oly emberfia,
Ha csak eszének nincs h'ja,
Ki ne tudná: **Ha a vonat
A Garam hidján áthalad,
Kihajolni az ablakon,
Vagy fejet kidugni azon
Veszélyes s nem szabad.**

Én is tudom, te is tudod
S bár félelemre nincs okod,
Szorongva látod mindenhol,
Akármerre is utazol,
A Kárpátoktól Adriáig,
Vagy Bánrévétől Barczikáig,
A merre gőzvasút megyen,
Szelid völgyben, vagy zord hegyen,
Hogy mily veszélyes valami,
Kidugott fejjel utazni
(Nem tréfa ez Isten bizon!)
A bős Garam-hidon.

Utazva gyakran eltűnődöm,
— A multkor is épen Emődön —
Mi lenne akkor Istenem,
Ha Nyékládházán hirtelen
Előtűnne a Garam hidja
S míg a vonat fut zakatolva,
Kidugnám a fejem?

Utazzam délnek vagy keletnek,
Predálnak vagy Szegednek,
E gondolat mindég követ
Mert óva int minden falon
Az intés: **A Garam-hidon
Ne dugd ki a fejed!**

Ironruh.

A vasutintézet alkalmazottjai tehát már szolgálatukból kifolyólag számos öngazgatási rendelkezésnek kötelesek eleget tenni, pl. forgalmi-, jelzési utasítás, 234. számú szabályrendelet stb. Viszont azonban a törvény a vasuti alkalmazottakat is a közönséggel szemben különös személyi jogvédelemben részesítette. Így felruházta őket a hatósági közeg jellegével (Btk. 166. § 2 pont) és közhivatalnoki minőséggel (58. sz. C. D.) és adott körülmények között rendőri hatáskör gyakorlására jogosította. (Üzl. rendtrs. 102. §.) Kötelezte továbbá a közigazgatási hatóságokat általában, hogy a vaspálya személyzetnek szükség esetén a leghatályosabban segílyt nyújtsanak. (Üzl. rendtrs. 101. §.)

Ugy az üzletrendtartás, (93. §) mint az üzletszabályzatban (2. §) foglalt rendelkezés szerint a vasuti alkalmazottak szolgálatból kifolyó rendelkezési joga biztosítva van és a közönség engedelmisségi kötelezettsége is kimondatott. Ébből kifolyólag állanak a vasut alkalmazottjai a btk. 165. §-ának védelme alatt, mely szerint:

A hatóság elleni erőszak büntetést követi el és három évig terjedhető börtönnel büntetendő: a ki valamely hatóságnak küldöttségét, választmányát, bizottságát, hivatalnokát vagy más közegét, vagy a küldöttség, választmány, bizottság valamely tagját vagy közegét, a törvény vagy a hatóság meghagyásának végrehajtásában, erőszak, veszélyes fenyegetés által akadályozza, valamely intézkedésre kényszeríti, vagy hivatalos eljárás alatt tetleg bántalmazza.

Az 1879. évi XL. törv.-czikk 46. §-a szerint pedig:

A ki a hatósági hivatalnokot vagy közegét hivatalos eljárásában sértő kifejezésekkel illeti, ugyszintén a ki valamely hatósághoz intézett beadványában a hatóságot sértő kifejezéseket használ, száz forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A büntetőtörvény a vasutat, mint köz-, azaz államvagyonot és hadászati tényezőt a 144. § 6-ik pontja értelmében védi, a mely szerint „*hütlenség büntetékének*“ minősíti és életfogytig tartó fegyházzal bünteti azt, aki „*az osztrák-magyar fegyveres erő kárára, vagy az ellenség előnyére valamely hidat, töltést . . . vaspályát felgyújt, felszakít, megrongál, vagy egyébként használhatatlanná tesz.*“

A btk. 154. §-a értelmében pedig „*lázadás*“ büntette követelték el:

Ha a lázadó csoport valamely községet, házat, fegyvertárat, hadiszertárt, lőportárt, vaspályát, távirat- vagy postahivatali megtámadott vagy hatalmába kerített, — a mennyiben súlyosabb büntetés alá eső büntetés nem forog fenn: a felbujtók és a vezetők 10 évtől 15 évig terjedhető államfogházzal, a többiek pedig 2 évtől 5 évig terjedhető államfogházzal büntetendők.

A forgalom biztonságát, illetőleg a vasuton, vagy körülötte levő személyeket és árukat a btk. következő szakaszai védik:

A 434. § szerint:

A ki vaspályának, gőz- vagy más hajónak, vagy ezekhez tartozó tárgynak szándékos megrongálása által, a vasuton vagy a hajón lévő

Kialudt szivek.

— A „Haladás“ eredeti tárczája. —

Eszembe jutottál, Rieger Aranka! . . .

A majolika virágvázámot, a mit születésnap ajándékkul kaptam egy kiesapott tanfelügyelőtől, a miért álláshoz segitettem, a takarító asszony tele rakta kinyitott, kövér georginákkal. Minden reggel hoz valami virágot s tegnap nem kapott mást, mint georginát. Ez volt a te virágod, Rieger Aranka! Bizarr, különczködő izlésed nem engedte meg, hogy te is a rózsáért vagy nárczisért hevülj, mint a városi aljegyzőnk sovány, beteges leánya, vagy éppen szegfűt és kaméliát tűzz a hajadba, mint a faluról bekerült kasznár rípacsos felesége. Hát eszembe jutottál. Furesa, de bevallom, hogy nem sokat gondoltam rád s most is, csak ezek a nehéz szagu virágok idéztek föl az emlékezetemben.

Ugy állsz előttem most is, mint három évvel ezelőtt, mikor utoljára láttalak. Hej régen is volt az, mikor együtt nevetgeltünk a szegvári hotel nagytermében s ugyancsak kiabáltuk, hogy sose halunk meg. Azt hittük akkor. Te is, én is. Aztán mi lett belőlünk, hová jutottunk?

Te ott hervadsz el az öreg urad mellett és ápolgatod, én meg öszülő fejjel vonszolom a eszios lábaimat egyik fürdőből a másikba.

Igy szokott az lenni rendesen, ha sokat vár az ember a jövőtől. Nos, mi mind a ketten sokat reméltünk. Neked mágnás kérő kellett volna, a ki mellett élvezni lehet az élet minden örömet; nekem meg holmi balga, ostoba vágyaim voltak, a műk nem is teljesülhettek volna soha. Belátjuk mi azt magunk is, hogy sokat kívántunk, mégis úgy fáj ez az óriási csalódás. Ugy-e fáj neked is? . . . Elhiszem, ha nem is mondod.

Hej, hej, Rieger Aranka, hol is lennénk mi most, ha ugy megengedte volna az ég, hogy mi magunk csináljuk a jövőnket. Tudtunk volna mi magunknak boldogságot teremteni az életünk minden percére, hiszen már fiatal korunkban nagyon jól értettünk hozzá. De talán nem is panaszkodhatunk oly tulságosan, mert éltünk mi eleget. — Mohón kaptuk a fiatal évek boldogságát s bizony, a gyors élet emészto tüze hamar leégette a szárnyainkat.

Emlékezzél csak vissza a multra. Én a szegvári arany iftalság vezetője voltam, te pedig legünnepeltebb lány az egész vármegyében. Szép

személyeket vagy árukat veszélynek teszi ki: a közveszélyü megrongálás büntetést követi el s öt évig terjedhető fegyházzal büntetendő.

A 435. § értelmében:

Ha az előbbi szakaszban megjelölt büntett következtében súlyos testi sértés történt: a tettes öt évtől tíz évig terjedhető fegyházzal; ha pedig valakinek halála okoztatott, a mennyiben gyilkosság nem forog fenn: életfogytig tartó fegyházzal büntetendő.

A 436. § értelmében pedig:

A közveszélyü cselekmény büntetést követi el és a következményekhez képest a 434. és 435. §§-ban meghatározott büntetéssel büntetendő: a ki a vaspályán vagy annak közelében lévő személyeket vagy árukat a szabályszerű jelzés szándékos elmulasztása, vagy szándékos hamis jelzés által veszélynek teszi ki.

A 437. § szerint pedig:

A ki a 434. és 436. §§-ban megjelölt valamely cselekményt vagy mulasztást gondatlanságból követi el: vétség miatt egy évig terjedhető fegyházzal és ezer forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő; ha pedig a megjelölt cselekmény vagy mulasztás által halál okoztatott: öt évig terjedhető fegyházzal és ezer forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Végül pedig arra vonatkozik az 1879. évi XL. t.-cz. 111. §-a is, mely szerint:

Egy hónapig terjedhető elzárással és 200 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő, a ki a gőz- vagy más gépekre, mozdonyokra, vaspályákra vonatkozó, az életbiztonság s az egészség oltalma végett kiadott rendeletet vagy szabályrendeletet megszegi.

és a 112. §, mely szerint:

A ki vaspályán vagy ahhoz tartozó épületekben a biztonság szempontjából kiadott rendeleteket vagy intézkedést — miután a felügyelő-személyzet tagja által figyelmeztetve lett — megszegi, 50 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ezekben megismertük azon megtorló jellegű összes törvényes intézkedéseket, melyek speciálisan a vasutak és közzegei jogvédelmére alkottattak. Ezen, és főleg a btk. 434.—437. §-aiba ütköző cselekmények elbírálásánál egy 1883. június hó 27-én hozott curiai döntvény értelmében azonban szükséges annak tudása, hogy a tettes tudatában volt-e annak, hogy cselekménye által veszély idéz-e elő és hogy az a személyek, vagy nagyobb kiterjedésben a vagyonnak veszélyeztetését vonja maga után? Továbbá a büntett tényálladéka a megrongálás tényleges bekövetkezése nélkül nem állapítható meg és a körülményekhez mérten esetleg csak ezen büntettek kísérletét alkotja.

Természetesen vannak ezeken kívül bűncselekmények, a melyek általános jellegük lévén, a vasutak ellen is elkövethetők. Ilyenek például: a lopás. (Btk. 333—343. §.), rablás. (Btk. 344. §.), sikkasztás, hűtlen kezelés. (Btk. 355—364.), csalás. (Btk. 379.), határjel hamisítás. (Btk. 407. § és 1894: XII. t.-cz. 93. § b. pont.), idegen ingó és ingatlan vagyon rongálása. (Btk. 418—421.), gyujtogatás (Btk. 422—428.), vizáradás okozása. (Btk. 429—433. §.) stb.

(Folytatjuk.)

élet, boldog emlékek, de szomorú is rátok viszagondolni! . . . Így kezdtük már gyerek korunkban. Mikor te az első bál ruhát kaptad és én először bujtam frakkba, már csak a keringőért tudtunk lelkesülni és nem ittunk egyebet, mint pezsgőt.

Ez tett bennünket tönkre időnap előtt, mert valljuk be, édesem, hogy a korai szereplés miatt hamar lejártuk magunkat.

Hanem azért milyen jól esnék egy kis boldogság. Egy esőpp méz a tengernyi keserűség között, hogy ne vesztenénk el legalább a türelmünket!

Ha úgy lenne, ha úgy lenne, a mint mi szeretnők! . . .

Te akkor most bizonyosan a budoárodban ülnél és regényt olvasnál. Zolát, csakis azt. Hiszen már 16 éves korodban is érte rajongtál. Emlékszel rá? Együtt olvastuk a kerti lugasban, aztán ha jött valaki, hirtelen elrejtettük a könyvet. Az óriási leánder eserepek háta mögé. Ott jó helye volt.

De folytatom tovább boldogságért rajongó lelkünk elkésett ábrándjait. Hiszen már úgy az elmembe vésődött, hogy szinte megelevenedtek

szemeim előtt ezek a fantasztikus ködfátyolképek, a melyeknél olyan jól esik elidőznom.

Szinte magam előtt látlak. Kék selyem pongyolában félre fekvő pózban, amint keskeny, vérpiros ajkaid harapdálod kéjesen, ábrándosan. A pongyolád természetesen kivágott és rövid ujjai vannak. Hajlamod volt mindig a kaczer öltözködésre már lány korodban is: egy aszszonynak meg jobban meg lehet engedni mindent.

Ilyen lenne a te életed ebben a pillanatban, a hogy magam elé képzelem. De hát az enyém?

Azt hiszem, hogy most éppen a rendes sétalovaglásomon volnék. Arra a zuglói hegyek felé. Hiszen tudod, hogy teljes életemben imádtam a zuglói hegyeket.

A sétalovaglásomból csak három órára szoktam haza érkezni. Éppen az ebédre.

Nagynői szokás szerint étvágyam nem szokott lenni, de azért megkövetelem, hogy nagy ebéd legyen.

A nap többi részét tehetetlen tervezgetéssel tölténém el, mert tudom, hogy tehetségem zátonyra jutna az ilyen élet mellett. A tehetség vegetációjánál pedig nincs borzasztóbb valami. Akarná ezt is, azt is és nem képes leküzdeni

Visszhang

a „Magyarosodjunk és magyarosítsunk“

ezimű közleményre.

— Irta: Lippay Béla főmérnök. —

Csak most van alkalmam foglalkozni a „Haladás“ folyó évi 21. és 22-dik számában Ö. Papik Sándor főellenőr ur által közölt cikkek tartalmával, mivel e lapokat ott, hol szabadságidőmet — gyógyulást és pihenést keresve — töltöttem, nem volt alkalmam olvasni.

Megvallom, — most sem szívesen teszem. De Ö. Papik Sándor főellenőr ur számos kérdést intézett hozzám, amikor a hivatalos magyartalanságok nagy tömegéből az egy „rendeltető állomást“ halászta ki, — ellenben az általam javasolt magyaros kifejezések egy néhányát ugyszólván csak az én egyéni, speciális nézetemnek és nem is helyeselhető vélekedésnek volt szíves kijelenteni.

Ekkép tehát illik és szükséges is a kérdésekre felelnem.

A kritikát magam is szükségesnek vallom, de nem tartom a „Haladás“ szaklap hasáb-

a kezdet nehézségeit, mert megbénult erejét valóságos rabszolgává tenné az önbizalom hiánya . . .

Igy aztán elunatkoznom a szabad időmet, este pedig, este — — elmennék szórakozni te hozzád, Rieger Aranka!

Ferjed a mágnáskaszinóba szokott járni s zavartalanul társalognak, a míg ő a pagátra vadászik. El-elbeszélgetnék a szegvári szép napokról s elnének a jelen perc boldogságának . . .

Én azt hiszem, hogy ilyen életet teremtetünk volna magunknak, de hát hiába, nem úgy lett semmi.

Te a mágnás helyett kaptál egy vén zsörtölődő bankhivatalnokot, a kit az esküvőtök után két hónapra szél ért s most ott kinlódik a nyakadon, te pedig hervadsz mellette, búsulsz, bánkódol, egyik nap úgy, mint a másikon, a helyett hogy mulatnál, mint a többi asszony bárányod.

Magamról nem is szólok, hiszen a te szerencsétlen sorsod csinálta az én keserves életemet is. Ha veled nem történik ilyen malőr, talán én is más volnék, nekem se fajna úgy a lelkem . . .

Turiddu.

jaira valónak, a hol felfogásom szerint csak a már megvitattott, általánosan elfogadott, és követésre ajánlott kifejezéseknek kellene napvilágot látni. E lap olvasó közönségének tulnyomó részét ugyanis a nyelvtudományi fejtegetések, vagy éppen vitatkozások teljesen nem érdeklik, úgy hogy azokat talán el sem olvassák.

Ekkép gyakorlati czélokot tehát nem érhetünk el. (Ezért óhajtottam már első közleményemben mellőzni a filológiai fejtegetéseket.)

A mult alkalommal is az ajánlott magyaros kifejezéseket oly szándékkal közöltem, hogy azokat valamely vitatkozó értekezlet anyagául lehessen felhasználni és majd az értekezlet által elfogadott végleges szöveget ajánlja a „Haladás“ a vasuti közönség figyelmébe.

Most Ö. Papik Sándor főellenőr ur eljárása még inkább megerősített említett javaslatom czélszerűségében, úgy, hogy újból melegen ajánlom, hogy a megvitattást, a kritikát ezentul szóbeli tárgyalás során gyakoroljuk a miskolezi tisztviselői körben szervezendő vitatkozó estéken. Ha ezekre nem is tömegesen fognak a vasutas pályatársak

Innen-onnan.

A legujabb divat.

— Ön azt mondja, hogy ez a szövet a legdivatosabb.

— Igen, nagyságos asszonyom.

— De nem veszíti el a színét a napon?

— Dehogyan veszíti, hogy veszítené. Két éve fekszik már a kirakatban és méltóztatik látni, milyen szép még.

*

Udvaroltam Irénének,
Majd elvettem feleségül,
Ha a józan eszem nem jön
Elég korán segítségül.

De mert egyszer jót nevetett:
Észrevettem én magam is,
A mit mások sugtak-bugtak,
Gyöngysor foga hogy mind hamis.

*

A kísérő tünet.

— Doktor ur, leányom már megint szivgörcsökben szenved.

— És valami kísérő tünetet észlelt-e nagyságos asszonyom?

— Igen . . . Már többször látam egy főhadnagyot az oldalán.

eljönni, — de valószínű, hogy lesznek majd ott más intelligens elemek is, kiknek közreműködése mellett nyilván hamarabb érünk célra, — mint hogyha most itt e lap hasábjain végnélküli polemiába bocsátkozunk. *Szükség esetén* még a vitázó esték elnöksége is fordulhatna a „Magyar Nyelvőr”-höz végleges döntés végett.

Most pedig annak bizonyítása végett, hogy mi ketten Ö. Papik Sándor főellenőr urala a vitás kérdéseket e lap keretében nem fogjuk tudni eldönteni: röviden és tárgyilagosan kívánom megtenni észrevételeimet a főellenőr ur ellenvéleményére.

Mindenek előtt helyre kell igazítanom azt a félreértést, hogy a magyarosítás kereteit megszorítottam.

Teljes figyelemmel olvasva multkori közleményemet, kitűnik, hogy csupán csak a *műszavakat* (terminus technicus) óhajtottam *egyelőre* kizárni; mivel ezekhez nemcsak más közlekedési vállalatokat, hanem a többi műszaki foglalkozások csaknem minden ágának művelőit meg kellene nyernünk a közreműködésre, ami pedig kezdetnek egy kissé sok is volna. Jobb lesz tehát kevesebbet markolnunk egyelőre.

Különben is a nagyon csekély számú korek műszavakban a magyar nyelv géniusza ellen kisebb merénylet rejlik, mintha a germán észjárásnak magyar szavakba bujtatott megnyilatkozásaival találkozunk unostalan.

A műszavak ezenkívül csak ritka esetekben jutnak el a nagy közönség használatába és így azok kiküszöbölése sikeresebben és későbbben is foganatosítható.

Ezek után pedig — kénytelen-kelletlen — szedjük elő a magyar filológiát! Nekem ugyan régóta nem kenyerem, — de hát nem is én idéztem fel a szellemét!

1. A *javallani* ugyan elfogadott orvosi műszó, — de készségesen elismerem, hogy: *javaslani* jobb. Szolgáljon mentiségemül nekem is az, hogy a mint a főellenőr ur czikkével is megestek a sajtóhibák, — azonképen történt velem is.

2. *Vonatot bevezetni helyett = beigtatni.* E tételnél először is az van kimondva, hogy nem tudom a helyesírást; másodsor pedig, hogy a *bevezetni* legalább is türhető jó magyar kifejezés; harmadszor, hogy az általam ajánlott kifejezések egyike sem pótolja egészen a „*vonatbevezetés*” fogalmát.

A HÉT TÖRTÉNETE.

Miskolcz, augusztus 24.

(Dr.) Első királyunk: *Szent István* emlékére beiktatott nagy nemzeti ünnepünkön, miként már évezreden át, ismét megindult a vidék az ország szívébe, Budapestre, hogy a szent király hajdan annyi áldást osztott jobbát színről-szinre láthassa.

Több mint harmincezer ember utazott e célból a napokban Budapestre az idegenforgalmi kimutatás szerint s Szent István napján több mint százezer ember tolongott a budai várban, hogy a „Szent Jobb” kormeneten részt vehessen.

Hogy a balsors mennyire képes a boldogságnak induló fiatal életet csapásról-csapásra megsemmisíteni; élénk bizonyosságot tesz arról a következő eset.

Szarvas István tüzérhadnagy néhány évvel ezelőtt beleszeretett az igen szép, de szegény *Kardos* Emmába, a ki Budapesten anyja fűszerkereskedésében pénztárkezelő volt. Hogy vagyon nélkül is egymásé lehessenek, a tüzérhadnagy folyamodott a kaucezió elengedésért, de sikertelenül. Erre lemondott katonatiszti rangjáról, a postánál három korona napidíjjal díjnoki állást foglalt el s elvette a szép *Kardos* Emmát.

A fiatal asszony megfogadta, hogy száraz kenyéren is megél az urával és a házasság első idejében tényleg a legszebb boldogságban éltek egymással. A sor-

suk is kezdett javulni. Julius hóban a tüzérhadnagyot meghívta *Engel* Menyhért háztulajdonos, a kinek a délutáni órákban magántitkárra volt szüksége, hogy az a levelezést s egyéb apró ügyeit elvégezze.

Szíves készséggel fogadta el az állást, mert a kilenczven koronából, amit a postán kapott, alig tudtak megélni. A háziur adott neki száz korona fizetést, a mivel nagy gondoktól szabadította meg. Egész napon el volt így foglalva, de örömmel tett meg mindent bálványozott feleségeért.

Nemcsak tartott azonban ez a boldogság, mert csakhamar szomorú tapasztalatokat kellett neki szenvednie. A minap egyszer sokkal korábban tért haza lakására, mint rendesen szokta s a feleségét nem találta otthon. Unalmában kutatott az íróasztal fiókban s az egyik sarokban egy összegyűrt levéldarabot talált, amire ugyan csak egy pár sor volt írva, de teljesen elég ahhoz, hogy megdöbbenne a szegény férj.

Mikor a felesége hazatért, elébe tette a papírlapot, mire az asszony elsápadt, hebegett, majd azt mondotta, hogy egy leánykori udvarlója írta azt a levelet, de reája sem hederített. *Szarvas* elfogadta a magyarázatot, de elhatározta, hogy kutatni fog.

A nyomozás már másnap szükségtelemmé vált, mert az asszony eltűnt a lakásról, a következő néhány sor magyarázatot hagyva hátra férjének:

— „Ne keress, elhagylak, mert megcsaltalak. Nem érdelek téled jóindulatot.”

A férfi félőriúten kutatta nejét mindenütt. Még a delután folyamán megtudta, hogy felesége szülőváro-

A helyesírásra adott amaz általános szabály, hogy minden magyar szó úgy írandó, amint hangzik: előttem csakugyan ismeretlen; mert akkor például azt, hogy: látja = *láltya*, azt, hogy mely = *mej*, kenje = *kennye*, engedje = *engeggye* és i. t. kellene írunk.

Épp úgy nem áll meg a mássalhangzók asszimilálására adott utasítás sem az adott esetben, mert akkor az *iktatni* példájára azt kellene írunk, hogy: *váktatni*, *nyuktatni*, *ruktatni* stb.

Mivel ez a szabály általánosan még nincs elfogadva: azért hát én már csak megmaradok az *igtatni* féle helyesírásnál.

A »*vonat bevezetése*« már közel 30 év óta hangzik, és így bizonyára a megszokás erejénél fogva állítja a főellenőr ur, hogy az az törhető jó magyar kifejezés. A szó igaz, hogy magyar, de *német észjárásnak* a megnyilvánulása, melyet pusztán a rossz szokás miatt nem érdemes továbbra is megtűrni.

A magyar észjárás szerint valahová, vagy valamely helyiségbe *bevezetni* csak élő lényeket lehet; mondjuk ugyan tárgyról és elvont dolgokról is, hogy bevezetésük van, — de csak kizárólag olyankor, ha befejezésük

is szokott lenni (tehát *tagolási* fogalmak, mint pl. a könyveknél, feladatoknál stb.) Ki halloit azonban valaha a *vonatbevezetés* mellett *vonatbefejezésről* is a vasuti gyakorlatban? Hát bizony csak szolgál fordítása az a »*zug-einleiten*«-nek!

Végül, hogy az ajánlott magyar kifejezések egyike sem pótolná a bevezetést??

Elemezzük csak kissé a dolgot! Mikor az üzletvezetőség (vagy igazgatóság) egy új vonatnak a közlekedését tartja szükségesnek: akkor *elrendeli* az ügyiratban az X. számú vonat járatását, s e vonatot menetrend szerint is *besorozza* a többi vonatok közé; a végrehajtó forgalmi és vontatási személyzet pedig egyelőre a meglévő vonatok menetrendjébe *közbeigtatja* — vagy ha jobban tetszik *beilleszti*, és e tényről az összes érdekelt személyzetet részletesen *értesíti*, és ha az illető vonat a kitűzött időben még sem közlekednék: akkor *lemondja*: ha pedig már tényleg forgalomba helyezendő, akkor utnak *indítja*.

Ha nem csalódom: e szerint a vitás *vonatbevezetésnek* minden egyes fázisa szabatos és magyaros kifejezéssel volna pótolható.

(folytatjuk.)

sába. Esztergomba utazott. A legelső vonattal utána indult, de mikor oda ért, az ismerősök már szomorú hírrel fogadták. *Egy nejehez hasonló nő a Dunába ugrott és nyomtalanul eltűnt a hullámok között.*

Szarvast rettenetesen megviselte a csapás, alig tudták visszatartani az öngyilkosságtól. A történetek oly annyira hatottak rá, hogy elméje elborult és most — a lipótmezei örültek házának lakója.

Talán még ennél is tragikusabb a következő eset. A biharvármegyei Tereza községben a minap tartotta esküvőjét *Lehmann József* tanító *Mayer Paulina* tanító-nővel, a szomszéd pusztá ispánjának leányával.

Az esküvő után a násznép hosszú kocsisorban indult Mayerék pusztája felé. Amint az országra értek, az első kocsiba fogott lovak, a melyben a menyasszony, vőlegény, a menyasszony anyja, *Vargács István* nevű rokonokkal ültek, valamitől megijedtek, félreugrottak, magukkal rántották a kocsit egy kőrákásra, ahol az felfordult.

A menyasszony édes anyja fejével egy kilométer-karóba ütődött s *szörnyet halt*. A menyasszony s a többiek kifordultak a kőrákásra, a menyasszony ruhája azonban esés közben megakadtott a kocsiban s a száguldó lovak tovább ragadták még 20—25 lépésnyire, miközben oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy még azon éjjel meghalt.

A vigan indult gyászmenet gyászos kíséretté alakult át. Mayernét már halva vitték haza, hol a szomorúság a menyasszony halálával még csak fokozódott.

CSARNOK.

A boszorkány-átok.

(3) — Irta: **Westall Vilmos.** —

Nem akarván az éjt a szabad ég alatt tölteni, felkelt és indult, hogy éji szállást keressen magának, ha másutt nem lehet, úgy az öreg Francziskánál.

Mindegyre sötétebb és sötétebb lett. Már csak tapogatózva haladhatott. Egyszerre lába félre lépett és ő elesett. Esése közben fejét megütötte egy eles kőben s elveszté eszméletét.

Mikor magához tért, a hegylakó karjai közt találta magát, a kívül aznap találkozott. Mellette a „Boszorkány“ állott, egyik kezében égő faklyával, melynek fénye megvilágítja vakító fehérségű, meztelen karjait s az esti szelben elterülve uszó sötét fürteit.

— „Jobban van? Kepes lesz velünk jönni?“ — kérdé aggódó hangon. — „Carlo majd segíteni fog.“

Teddy, Carlótól segítve, nagy nehezen felemelkedék. Feje véres volt és szédült. Carlo izmos vállára támaszkodva s az ifjú leány által gyöngéden segítve, nagy megerőltetéssel tudott csak az öreg Francziska kunyhójaig vándorolni. Itt ágyra fektették a belső kis szobában.

HIREK.

* **A vasuti miniszterium terve.** A vasuti miniszterium megvalósításának tervét beavatott körök immár a leghatározottabb formában tárgyalják, úgy, hogy annak létesítése iránt tovább alig lehetünk kétségekben. A közel napokban már a kereskedelmi miniszterium kiküldöttei a máv. Andrassy-uti palotájában szemlélt is tartottak annak megállapítása céljából, hogy a tervbe vett vasuti miniszteriumnak elégséges lenne-e az igazgatóság mostani helyisége. A vasuti miniszterium felállításával kapcsolatosan az üzletvezetőségek beszüntetésével létesítendő öt üzletigazgatóság eszméje is erősen tartja magát s nem lehetetlen, hogy már a közel jövőben úgy egyik, mint a másik terv meg fog valósulni.

* **Hymen.** *Sefcsik* Ipoly tiszlezi máv. állomásfőnök leányát, *Pálmát* eljegyezte *Hoszték* Ede kinestári kohómérnök Tiszolezon.

* **A léva—bakabányai vasút** terve iránt hova tovább szélesebb körben nagyobb érdeklődés nyilvánul, különösen a bátvidéki gazdák hő ohajtását képezi Bakabányának Lévával és Ipolysággal leendő összeköttetése. *Ordódy*

Lajos, nagy kereskenyi földbirtokos a vidék érdekeltségét f. hó 25-én délelőtt 10 órakor értekezletre hívta össze. Ezen értekezlet célja megbeszélni azt, hogy mi módon lehetne oly vasutat létesíteni, a mely Bakabányát Ipolyság és Lévával, ha lehet széles s ha másképp nem, keskenyvágányu vasutal összekösse és így az egész vidéket tespedő viszonyaiból kiemelje.

* **A tátrai fürdőforgalom emelése** végett a kassa-oderbergi vasut igazgatósága Liptó-Szent-Miklósról és Rózsahegyéről, Tátra-Lomniczra, Csorbatóra és Fenyőházára folyó évi augusztus hó második felében, 3 napig érvényes kedvezményes menettérti személyvonatu jegyeket léptet életbe.

* **Áthelyezés és megbízás.** *Manczel* József rimaszombati állomás teher-pénztárnoka Tarna-Szent-Miklósra állomás-főnöki minőségben áthelyeztetett.

* **Vasuti baleset.** A czerepkoutzi állomás előtt a 314. sz. személyvonatnak egy része eddig ismeretlen okból nyílt pályán kisiklott. *Több kocsi felborult és 17 utas megsérült.* Az odahívott vasuti orvos első segítségben részesítette a sérülteket, egy óra mulva pedig segédvonaton még négy orvos érkezett oda Czernoviczból. Az utasokat a segédvonat vitte tovább Czernoviczba. A baleset okozta forgalmi zavar

— „Most már önnek kell gondot viselnie erre az urra, Valéria kisasszony“ — mondá Carlo. — „Meg szerencse, hogy meghallottam zuhanását, a mint elbukott, különben ott feküdhett volna az árokban holnap reggelig“ — s azzal jó éjt kívánt és eltávozott.

Valéria, miután kimosta és bekötoze a Teddy sebét, kiment a szobából.

A sebesült sokáig hanykolódott az ágyon, de fájdalmai és a lelkében zajgó képzelmekek nem hagyták elaludni. Egyszerre az ajtó halkan kinyílt s Valéria lépett be rajta. Oda jött Teddy ágyához s a beteg fölé hajolt. Nehány pillanatig mereven, mozdulatlanul nézett annak a láztól kiduzzadt, kitégult szeméibe, s a láztól kivereedett, forró szemhéjak lassan, mintegy bűvölet hatása alatt lezárultak, és Teddy mély tompult álomba merült.

Mikor felébredt, a napsugár özönlött be a kis szobácska ablakánál, és Valéria ott állt ágya mellett.

— „Szent Isten, meddig aludtam?“ — kiáltá az ebredő. — „Ön, kisasszony, csak nem virrasztott folyton ágyam mellett?“

— „Oh nem! Ön oly mélyen aludt, hogy nem kellett attól félnem, hogy hamar felébred. Hogy érzi magát?“

— „Sokkal jobban. Remélem, képes leszek azonnal visszamenni Fiadóba.“ — S azzal felkelt, de feje zúgott és szédült, s izmai oly gyengék

és tehetetlenek voltak, hogy nem volt képes megállni s le kellett ülnie.

— „Oh, meg eltart néhány napig, a mig ön képes lesz akkora utat megtenni.“

— „Akkor egyet-mást hozatnom kell a fogadó-ból, a hol szállva vagyok.“

— „Carlo majd el fogja hozni. De hát, kiscsoda ön?“

— „Angol vagyok és Redfern Eduard a nevem.“

— „Engem pedig Valériának hívnak. S ez minden, a mit magamról mondhatok. Tizen-nyolcz evvel ezelőtt egy asszonyt találtak a faidói uton — megfagyva. Kárjai közt egy csecsemőt tartott! Az asszony anyám volt és a gyermek én voltam. A nő nevét nem tudta senki. Árváját a jó öreg Francziska vette magához könyörületből: ő nevelt fel és Valériának nevezett. Ő járatott az iskolába, a hol francziául megtanultam ...“

— „Nagyon megható történet, kisasszony. E szerint hát azt sem tudja, hogy hol született?“

— „Nem. Nemelyek azt mondják, hogy anyam cigány nő volt, mások meg, hogy olasz. En azt hiszem, hogy olasz.“

— „Ha önhöz hasonlított, nagyon szépnek kellett lennie.“

— „Sokszor hallottam már ezt mondani, de nagyon jól esik, ha ön ezt hiszi is ... De most megyek és hozok valami reggelit, mert tudom, hogy nagyon éhes.“

körülbelül 60 óráig tartott, amely idő alatt a személyforgalmat átszállással tartották fenn. Az utasok közül kettő súlyos és 15 könnyű sérülést szenvedett

* **Vonatkisiklás.** F. hó 13-án a 154. számú Kassáról Oderberg-felé délután elindult éhronaton Vágfalu állomásonál egy kocsin tengelytörés történt, minek következtében a kocsi kisiklott és még 4 kocsi utána esett. A közlekedés ennek következtében néhány óráig megakadt és csak átszállással lehetett közlekedni. Szerencsére emberéletben nem esett kár.

* **Munkások szerencsétlensége.** A kelenföldi vasúti állomáson Ster József, Schmidt György és Fojtávic István egy táviró oszlopot szereltek le. Ster, a ki legfelül volt, elveszítette az egyensúlyt és lezuhant, magával rántva alább dolgozó társait is. Ster súlyosan, Schmidt és Fojtávic könnyebben megsebesült. Stert a Rókusba szállították.

* **Megégett asszony.** Borza Ferenczné, a banki váltóőr felesége, tüzet akart rakni és hogy a fa minél előbb meggyuljon, petroleumba mártott egy forgácsot és azt gyújtóval lángra lobbantotta. A hirtelen felcsapó láng a ruhájába kapott, mire a megrémült asszony kirohant. Közben, bár a segítségül érkezők ruháját letépték róla, oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy a munkácsi kórházban, a hóvá beszállították, *nagv kinok közt meghalt.*

Egy álló hétig, tehát legalább is három nappal tovább, mint szükséges lett volna, ott maradt Redfern a kis erdei házban. Jól érzé, hogy rosszul cselekszik, de oly hatalom befolyása alatt állott, melynek nem volt képes ellenállani. Az a leány megbabonázta testileg úgy, mint szellemileg.

— „Mennem kell, mennem kell már egyszer” — mondogatta százszor is; de a leány reá tekintett kéré, megigéző szemével, és — Teddy maradt.

Egy napon már egészen úgy látszott, hogy elhatározta magát az indulásra. A leány azonban elébe állott, két kezét vállaira tette, úgy, hogy szemei delejező hatalma a Teddy szeméin át ennek lelkeig hatott, a mint így szólt hozzá:

— „Haragszik rám? Megunt már? Ugy-e? Oh! ez nagyon, nagyon fáj! . . . Azt mondja, szép vagyok? De hát szépségem nem képes önre semmi vonzerőt, semi bűvös hatalmat gyakorolni? . . . Oh! Az ön szeméi is oly szépek, oly nagyon szépek! Hangja oly lágy zene nekem! . . . Oh! ne haragudj reám, Eduardó!”

Egészen közel hajlott a fiatal ember arcához. Lehellete izzó volt, felig nyílt ajkai soványok.

Ez több volt mint a mit Redfern képes lehetett volna kiállani. Megragadta a lány derekát s hevesen szorította magához, míg ajkait szenvedélyesen nyomta rá a leány ajkaira.

— „Úgy-e, úgy-e, van az én szépségemben

* **A fizetés-rendezés.** Mint egyik budapesti napilap közli, a máv. hivatalnokok fizetés-rendezésének ügye állítólag befejezett tényt képez. Sőt annyira bizonyosra veszi ezt az illető lap, hogy a már megállapított új illetmény-táblázatot is közzé teszi, melyet alább minden kommentár nélkül mi is bemutatunk olvasóinknak. Ime:

Rangfokozat	Osztály	Fizetés	Lakbér
VI.	3	1600	} kor. 700 korona
	2	1700	
	1	1800	
V.	3	2000	} kor. 800 korona
	2	2200	
	1	2400	
IV.	3	2700	} kor. 900 korona
	2	3000	
	1	3300	
III.	3	3700	} kor. 1000 korona
	2	4100	
	1	4500	
II.	3	4900	} kor. 1200 korona
	2	5400	
	1	5900	

Az illető lap még azt is tudni véli, hogy az egyes rangfokozatok szerint (a VI. V. és IV. rangfokozatban) egyik osztályból a másikba való előlépés ideje is meg lesz álla-

vonzerő és bűvös hatalom* — mondá a leány nevetve. — Én képes vagyok elbolondítani minden férfit; de ajkaimat nem érte még csókja egy férfinak sem! — S azzal kiszakította magát az ölelésből, s pajkos nevetéssel elfutott.

Ártatlanság volt mindez, vagy kacérság? Redfern nem tudta. Az a leány talány volt előtte. Az egész dolog kezdte kimondhatatlanul bántani ő szívet Stalmine Barbarának adta és hű akart hozzá maradni. Valériát nem is szerette. Csak valami bűvös, delejes hatalom volt az, mely ehhez a leányhoz kötötte, de a mely hatalom csak addig tartott, a míg Valéria jelen volt, a míg szeméi rejtélyes világával igézet alatt tartá.

Döntő lépésre határozta magát, a múlt másnap reggel végre is hajtott. Mikor Valéria nem volt otthon, az öreg Francziskának azt mondta, hogy egy sétát tesz az erdőben, s azal lassan indult a völgy felé. De mikor már gondolta, hogy a vén asszony többé nem kísérheti szemmel, el kezdett sietni, majdnem futni, úgy hogy alig két óra alatt Fiadóba ért. Az egész uton nem mert volna megállani egy pillanatra sem, nem mert volna hátratekinteni egyetlen egyszer sem. Ha hátranézne és szemé a Valéria tekintetével találkozna, a „Boszorkány” hatalma ismét győzne, ismét visszatartaná.

(Vége következik.)

pítva és pedig a VI-ik rangfokozatban 1—1 év, az V-ikben 2—2 év és a IV-ikben 3—3 év fog kelleni ahhoz, hogy az illető alkalmazott magasabb fizetési osztályba juthasson.

* **Uj rakodó állomások.** A magyar kir. államvasutak vonalán Debreczen sz. kir. város területén fekvő „Debreczen sertésvásártéri rakodó” állomást kizárólag sertések rakodására, rakodó állomásul engedélyezte. — A Szatmár vármegye területén fekvő *Reszege-Piskolt* állomást marharakodó állomásul engedélyezvén, a marharakodó állomások közé felvette.

* **A Zsolna-Rajeczvölgyi vasut forgalma.** A Zsolna-Rajeczvölgyi vasut f. é. forgalma a következő adatokat tünteti fel: Személyszállításnál kiadatott 50909 jegy, a teherszállítás 7988 tonna volt. Julius hóban utazott 11,719 utas s 1505 tonna teher szállított. Bevétel: személyszállítás után 5140 kor., teherszállítás után 2854 kor. Összesen 7947 kor., vagyis kilométerenkint 376 korona. A mult évi forgalomhoz arányitva 1489% emelkedés mutatkozik.

* **Vasuti összeköttetés Oroszország és Amerika között.** A terv nem egészen új már, hogy Oroszország és Amerika között vasuti összeköttetést létesítenek, most azonban kezd a terv némi határozottabb formát öltetni. A terv előmunkálatait az amerikai mérnökök immár teljesen befejezték s most a kivitel részletkérdéseinek tanulmányozásával foglalkoznak. A tervek részleteit jövő számunkban ismertetni fogjuk.

* **Lopás a váróteremben.** *Schaffer* János budapesti pénzér éjjel Miskolcra érkezett, hogy reggel folytassa az utját Kassára, a hol állását akarta elfoglalni. A vonatból kiszállva, az állomás harmadosztályu várótermében pihent meg s az egyik padon elaludt. Mire felébredt, meglepetve tapasztalta, hogy valaki nadrágja hátsó zsebéből kilopta harmincz koronával terhelt pénztárcáját.

* **Támadás a vasuton** Látogatóba járt ott hon a falujában, még a mult karácsonyi ünnepek alkalmából *Balázs* László, a 34-ik es. és kir. gyalogezred közvitéze. És hogy az ünnepek elteltek, kiment ezimboráival a zsolczi állomáshoz, hogy visszautazzék ezredéhez. A nagy búcsuzás közben aztán, míg *Balázs* a kupé nyitott ajtajában áldogált, a vonat is már-már induló félben volt s így *Szabó* Antal vasuti kalauz kötelelességszerűleg reá csukta a koezi ajtaját. *Balázs* búcsuzó ezimborái között ott volt *Nagy* András is, ki az időtájt szintén katonáskodott. A búcsuzás ilyen váratlan, bár jogos, megszakitására aztán dühbe jött s neki támadt a kötelelességét teljesítő *Szabó* Antal kalauzra. *Szabó* azonban, miután már a vonat induló félben volt, nem is igen akart, de meg nem is ért már reá az ok nélkül kötekedő bakával dulakodni, felugrott tehát az induló vonatra s azzal tova robogott. A jelenetet látta *Sóváry* Antal állomás felvigyázó is, ki az állomáson a vonat elrobogása után továbbra is heveskedő *Nagy* András szaronyát hátul-

ról hirtelen elkapta, hogy harczképtelenné tegye. Nagy erre még inkább dühbe jött s pusztá ököllet *Sóváry* állomás-felvigyázóra támadt, kit aztán sulyosan el is vert. A miskolczi kir. törvényszék *Nagy* Andrásért a cselekményeért *6 havi börtönre ítélte el.*

* **Óriási mozdonyok.** A porosz államvasutak igazgatósága két új gyorsvonatmozdonyt rendelt meg, melyek óránkénti 130 kilométer gyorsaságra lesznek berendezve. Az új mozdonyok különösen nagy méreteik által tűnnek ki. Egy-egy mozdony sulya 1800 mázsa és a szerkocsival együtt husz kereken nyugszik. A hatalmas kazán akként van elhelyezve, hogy a mozdonyvezető előtte áll, úgy hogy a vágányra teljesen szabad kilátása van; a fűtő helye hátul van. A mozdonyvezető és a fűtő két fedett folyosón közlekedhetik egymással, a melyek a kazán oldalaira vannak elhelyezve.

x **Intézeti fehérneműeket** és más divatáru cikkeket legzéltszerűbb **Braunfeld** Sándor áruházában beszerezni, a meny nyiben ez az egyedüli üzlet, hol a legszorosabb **szabott ár** minden egyes cikkben láthatóvá van téve és a túlfizetés ki van zárva.

A new-york—chicagói expresszvonat égése.

— Ujabb részletek. —

Miskolcz. augusztus 23.

Amerika a nagyarányu vasuti szerencsétlenségek hazája. Más országokban is történnek balesetek, de azok soha sem oly rémesek, soha olyan emberáldozatot nem kívánnak.

A legutóbbi rémes vasuti katasztrófáról: a new-york—chicagói expresszvonat égéséről már hírt adtunk olvasóinknak; ezuttal annak részleteit kívánjuk olvasóinkkal megismertetni.

Mint tudjuk, az ugynevezett *Salon-express* vonat, mely óránként 70 angol mértföld sebességgel rohan tova, július hó 25-én a *nyílt vonalon beléütközött egy szenes kocsiba*, mely a mint utólagosan megállapítást nyert, az automatikus kocsikapcsolat tökéletlensége folytán egy, az express vonat előtt közlekedett tehervonattól kapcsolódott el.

Az összeütközés a kora hajnali órákban történt Trebeius közelében (Ohio állam): a mozdonyvezető a sötétség miatt csak akkor vette észre a kocsit, midőn közvetlen közelében voltak és így a vonat megállítására elkövetett minden igyekezete hiábavaló volt.

Az összeütközés hevessége irtózatossá volt. A mozdony az óriási ütés folytán felborult, a kocsik nagy része kisiklott és egymásba torlódott. Az erős rázkódás folytán a második személykocsi alatt elhelyezett gáztartály felrobbant és néhány másodperc múlva lángokban állott minden, csupán két kocsi menekült meg az általános veszedelemből. Ezek ugyanis az összeütközés alkalmával kikapcsolódtak a kapott lökés folytán néhány 100 méterre visszagördültek.

A lángokban álló vonat utasainak helyzete irtózatossá volt, a menekülést ugyyszólván lehetlenné tették az egymásra torlódott és megrongált kocsik romjai.

Rémes sikoltások hallatszottak ki a kocsikból, a kín és az örület hangjai; a kocsikat tüztenger vette körül, a melyen alig lehetett keresztül hatolni. Az utasok egy része már az összeütközés alkalmával súlyosan megsérült: ezek tehetlenül vergődtek irtózatossá kínjaikban.

Emberfeletti bátorsággal és erőfeszítéssel mégis sikerült az utasok nagy részét kimenteni a kocsikból, de ezek száználmas látványt nyújtottak. A ki az összeütközés alkalmával nem sérült meg, azokon iszonyatos égési sérülések voltak láthatók.

A kocsikban ez alatt egyre tartott a bennszorultak halálordítása, mely lassankint nyöszörgésbe ment át, végre pedig teljesen elhalt.

Mire a nap felkelt, a kocsik teljesen elégték, csak azok vasváza és az elgörbült vasalkatrészek maradtak meg.

Mikor aztán a romokat vizsgálat alá vették, lét a felismerhetetlenségig elégett ember megszenesedett hulláját találták meg a romok között.

FEJTÖRŐ.

— Lapunk olvasóitól szívesen közlünk rejtvényeket. —

Számrejtvény.

4	8	19	10	Madár
17	18	5	11	Az ember legdrágább kincse
10	1	16	10	Női név
		7	2	Kínában nagyban termelik
20	21	3	12	Hivatalnoki czím
		6	14	Szerb város
			13	Egy betű az abc ből
			1—21	Ismert közmondás.

Megfejtését f. é. 23-ik számunkban hozzuk, a megfejtők között egy jutalomkönyvet sorsolunk ki.

Megfejtési határidő szeptember 4.

A f. é. 23-ik számunkban közölt rejtvény megfejtése.

„Ki korán kel, aranyat lel.“

A kitűzött jutalmat a megfejtők közül sorshuzás útján Kántor József nyerte meg, kinek czimére Szűts Jenő „Sziwtörténetek“ czimű kötetét postára tettük.

Szerkesztői üzenetek.

K. István Selmezbánya. Levelére jövő számunkban adjuk meg a választ.

V. J. Recsk. Az ügy tárgyalás alatt áll, eredményéről annak idején értesíteni fogjuk.

Csatavér. A beküldött vers nem közölhető.

K. A. Versét kiadtuk megbirálás végett poeta munkatársunknak. Sorsa felől a jövő számunkban értesítjük.

G. Rezső. A szerkesztőség nincs abban a helyzetben, hogy a kért név mögé rejtőzött író leleplezhesse. Így kívánságának eleget nem tehetünk.

Sz. G. Olvastuk azt a közleményt, de nem tartjuk érdemesnek rá, hogy foglalkozzunk vele.

Esópus. Meséje nagyon naiv és érdektelen. Kérünk más.

Több kéziratról a jövő számban.

Felelős szerkesztő: Ifj. Görgey László.

Sagrada **M**alaga hashajtó és gyomor-erősítő szer, mely fájdalom nélküli, tartós, egyenletes székelést idéz elő. — à 2 K.

Cina **V**asbor vérszegénység ellen biztos szer. à 2 K.

Főraktár

Dr. RESOFSZKY EMIL „Sas gyógyszertára“ Miskolcz, Király-utca — (Buzatér).

Minden háztartásban nélkülözhetetlen
egy pontosan járó

ébredtőóra

tartós kitűnő **3** szerkezettel.
ára **csak 3 korona**
2 évi jótállás mellett.

KLEIN SÁMUEL

máv. pályáorás és ékszerész üzletében
Széchenyi-utca 41. MISKOLCZ a Királyhid mellett.

Ugyanott kaphatók mindennemű arany és ezüst
ékszerek, férfi és női **zsebórák** és
óralánczok, ugyszinten fali, inga és konyha
órák a legjobb kivitelben és legolcsóbb árak
mellett, a leghosszabb ideig tartó jótállással.

Órajavításokat pontosan és lelkiismeretesen a legrövidebb idő alatt jutányos árbán két évi jótállással teljesíték.

A n. erd. közönség szíves partfogását kérve,
maradtam
kiváló tisztelettel

Klein Sámuel

máv. pályáorás és ékszerész.

Alkalmi vétel!

Egy kitűnő Langer fele

universalis kamara

(a legjobb fényképező készülék)

3 dupla esetttával, 12 lemezre való
toldalek-kamarával, Steinheil-fele dupla
Anasztigmat-lencsével, mely oly fény-
erős, hogy **kedvezőtlen idő** esetén is
alkalmas pillanatfelvételekre, valamint
nagyításokra is.

eladó.

Beszerezési ára 220 frt, jelenleg pe-
dig **féláron átvehető.**

Megbízható vasutasnak részletfizetésre

Ajánlatok a Haladás kiadóhivatalához küldendők.

Alkalmi vétel!

LEGIZLÉSESEBB

NYOMTATVÁNYOKAT

MÉRSÉKELT ÁRAKON KÉSZIT

SZELÉNYI ÉS TÁRSA

KÖNYVNYOMDÁJA

KÖNYV- ÉS HIRLAPKIADÓ VÁLLALAT

KÖNYVKÖTÉSZET ÉS DOBOZ-GYÁR

MISKOLCZ, SZÉCHENYI-UTCZA 34. SZÁM.

TELEFON 62. SZ.

Képtelen Történetek.

Jrta

Jfj. Görgy László.

(Irentruh.)

Tizenkét humoreszket, jó kedvű apróságot tartalmaz e

könyv. melynek czélja az olvasó földériteése, nevetetie

szórakoztatása.

Tartalma:

Előszó.	7. A nazarénus.
1. Egy szerencsétlen flótás.	8. Mikor fedezték fel Amerikát?
2. A balesetbiztosítás.	9. Az én pártfogoltam.
3. Ne keresd a boldogságot messze földön sohasem.	10. Szer a rossz álmok ellen.
4. A kalapok.	11. Lovagias ügy Laposháton.
5. Szerelmem története.	12. A balsejtelem.
6. Hajdan és most.	

Ára 1 korona.

Kapható s megrendelhető a **Haladás** kiadóhivatalában.

HIRDETÉSEK

a

„HALADÁS”

részére felvételnek

a kiadóhivatalban, Szemere-utca 26. sz.